

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

2013/2045(INI)

30.5.2013

ARVAMUS

Esitaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Saaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Võitlus noorte tööpuudusega: võimalikud väljapääsuteed
(2013/2045(INI))

Arvamuse koostaja: Roberta Angelilli

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon palub vastutaval tööhõive- ja sotsiaalkomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et noorte (alla 25-aastaste) naiste töötus kasvab jätkuvalt ning on tõusnud 18,8%-lt 2009. aastal 22,1%-ni 2012. aastal ja viimaste kättesaadavate andmete kohaselt on see praegu 22,9%; arvestades, et üha laiemalt levib lootusetus, isoleeritus ja töötamise vastu huvi kaotamine; arvestades, et noored naised on noorte meestega võrreldes tööturul endiselt kehvas olukorras, ning arvestades, et see kahjustab märkimisväärselt Euroopa majanduskasvu potentsiaali, sest kõrge kvalifikatsiooniga naiste oskusi ei kasutata piisavalt;
- B. arvestades, et ELis ei suudeta täita enam kui 2 miljonit töökohta; arvestades, et kriisi tõttu on suur hulk naisi tööturult taandunud, mis tähendab inimkapitali ja oskuste alakasutamist; arvestades, et naiste tööturul osalemise suurendamine on kiireloomuline poliitiline eesmärk;
- C. arvestades, et lastehoiuteenuste sageli kõrge hind ja nende ebapiisavus avaldavad negatiivset mõju noorte emade tööalasele konkurentsivõimele;
- D. arvestades, et noored on üks ühiskonnarühm, keda praegune tööturu halb olukord kõige rohkem mõjutab, sest noortele saavad osaks töötus, ebakindlad töösuhted ja väiksed palgad, kuigi noorte haridustase on kõrgem kui varasematel põlvkondadel;
- E. arvestades, et kasvab nende kõrgharitute arv, kes on tööturu vabade töökohtade jaoks üle kvalifitseeritud või kellel puudub asjakohane töökogemus;
- F. arvestades, et 60% ülikoolilõpetanutest on naised, kellele antakse sageli madalamat kvalifikatsiooni eeldavad või alatasustatud töökohad; arvestades, et noori naisi mõjutab ka sooline erinevus töötaolekus ja töötingimustes, mis toob kaasa palgalõhe (praegu 16,2%) ja pensionierinevuse;
- G. arvestades, et paindlikkus ja ebakindlad töösuhted mõjutavad rohkem naiste kui meeste tööhõivet: 2012. aasta kolmandas kvartalis moodustasid naised ligikaudu 60% kõikidest osalise tööajaga töötajatest 15–24-aastaste vanuserühmas; arvestades, et samas vanuserühmas moodustasid naised 64% kõikidest ajutistest töötajatest, kellel on kolmanda taseme haridus (kõrgkoolidiplom ja kraadiõpe);
- H. arvestades, et 26. veebruaril 2013 avaldatud Eurobaromeetri uuringu „Naised ja sooline ebavõrdsus kriisi kontekstis” kohaselt kasutavad tööandjad töötajate valimisel soolisi kriteeriume, jättes tagaplaanile naiste professionaalsuse ja oskused: töövestlusel küsitavate küsimuste järgi oli tööandjatele naiste puhul oluline peamiselt emadusega seotu (49%), millele järgnesid paindliku tööaja (35%) ja välimusega (33%) seotud küsimused, samal ajal kui meeste puhul peeti tähtsamaks küsida kogemuse (40%) ja kutsekvalifikatsiooni (38%) kohta;
- I. arvestades, et mittetöötavate ja mitteõppivate (nn NEET) noorte arv on kasvanud 7,5

miljonini, mis moodustab 12,9% noortest eurooplastest vanuses 15–24 aastat, ning et selline olukord läheb maksma kuni 1,2% ELi SKPst, kusjuures üle 30% alla 25-aastastest töötutest ELis on olnud töötä üle 12 kuu; arvestades, et mittetöötavate ja mitteõppivate 15–24-aastaste naiste määr kasvas 12,9%-lt 2009. aastal 13,4%ni 2011. aastal (sama vanuserühma näitaja meeste puhul kasvas 12,4%-lt 12,9%ni);

- J. arvestades, et noorte puhul kasvab n-ö kadunud põlvkonnaks muutumise oht ja naised kuuluvad töötuks jäämise riskirühma;
- K. arvestades, et naised sõltuvad rohkem sotsiaaltoetustest, mida majanduskriisi tõttu kärbitakse, tekitades nn uue diskrimineerimise; arvestades, et 31,4% 18–24-aastastest naistest on vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus (sama vanuserühma meeste puhul on see näitaja 28,3%);
- L. arvestades, et noored sisenevad kriisi tõttu tööturule hiljem; arvestades, et hoolimata ELi toimimise lepingu artiklist 19, 27. novembri 2000. aasta direktiivist 2000/78/EÜ ja 5. juuli 2006. aasta direktiivist 2006/54/EÜ kannatavad noored naised tööturule sisenemisel endiselt vanusest ja soost tingitud diskrimineerimise all; arvestades, et haavatavatesse ühiskonnarühmadesse, sealhulgas etniliste vähemuste hulka kuuluvatel naistel on raskem ametlikule tööturule pääseda;
- M. arvestades, et strateegia „Euroopa 2020” eesmärkidena on kehtestatud 20–64-aastaste seas tööhõive määr 75%, koolist väljalangenute määr alla 10% ja vähemalt 20 miljoni inimese vaesusohust väljaaitamine;
- N. arvestades, et emadus takistab sageli noorte emade pääsemist tööturule ning suurendab seega soolist ebavõrdsust tööhõives;
 - 1. tunneb heameelt selle üle, et nõukogu võttis vastu soovitusel noortegarantii loomise kohta;
 - 2. kutsub liikmesriike, eriti neid, kus on suurim arv noori töötuid, üles rakendama viivitamata noortegarantiiis sätestatud meetmeid kõikide erineva hariduse ja sotsiaalse taustaga kuni 30-aastaste noorte suhtes, võttes nende meetmete ettevalmistamise, kavandamise ja rakendamise kõikides etappides arvesse ka soolist mõõdet; kutsub liikmesriike üles looma asjakohaselt koolitatud töötajatega tööhõivekeskusi, mis suudaksid tulemuslikult ellu viia teadlikkuse tõstmise poliitikat ja pakkuda erimeetmeid naistele, et ühtlasi vältida pikaajalist töötust ja sotsiaalse tõrjutuse ohtu;
 - 3. rõhutab, et noortegarantii elluviimine nõuab riiklikku rahastamist, mis soodustab üldist töökohtade loomist, aitab luua nõuetekohaste töölepingutega alalisi töökohti ning tagada, et järgitakse palgateemalisi kollektiivläbirääkimisi ja põhimõtet, mille kohaselt võrdväärse või samaväärse töö eest peaks saama võrdset tasu;
 - 4. kutsub liikmesriike üles võtma soolise ebavõrdsuse vähendamiseks meetmeid, mille puhul võetakse arvesse haavatavaid ühiskonnarühmi, sealhulgas puuetega inimesi, sisserrännanuid ja üksikemasid;
 - 5. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et ergutada, edendada ja toetada noorte naiste idufirmasid ja füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemist, pakkudes

neile koolitust ja nõustamist ning muutes kergemini kättesaadavaks soodsate tingimustega laenuid ja mikrolaenuid ning maksusoodustused, eelkõige VKEde puhul;

6. kutsub liikmesriike üles kohaldama poliitikameetmeid, mis suurendaksid naiste osakaalu sektorites ja erialadel, kus nad on alaesindatud, näiteks teaduse ja tehnoloogia valdkonnas (2009. aastal oli ELi teadurite seas ainult 33% naisi) ning majandus- ja finantssektoris, sest selline valik muudaks naised tööturul konkurentsivõimelisemaks;
7. kutsub liikmesriike üles toetama elukestva õppe programme ja ümberõppevõimalusi, mis lihtsustaksid naisüliõpilaste ja juba tööturule sisenenud naiste liikumist ühelt töökohalt teisele;
8. tuletab komisjonile ja liikmesriikidele meelde nende kohustust täita strateegia „Euroopa 2020” eesmärk tagada nii naiste kui meeste puhul 75% tööhõive, ning hoiatab, et praegune noorte töötuse määr võib jätta terve põlvkonna naised tööturult kõrvale, mis suurendab nende nähtamatust ja haavatavust;
9. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võitlema soolise segregatsiooni vastu nii hariduses kui ka tööturul, määrates kindlaks pideval järelevalvel põhinevad konkreetsete haridus- ja koolitusprogrammid, järgides komisjoni 28. novembri 2012. aasta teatises „Hariduse ümbermõtestamine”(COM(2012)0669) esitatud järeldusi, ühendades haridus- ja koolituspoliitika ja noortele naistele suunatud tööhõivepoliitika ning edendades naiste töölevõtmist arengu seisukohalt strateegilise tähtsusega sektoritesse ja luues selleks stiimuleid; rõhutab, et sellise tegevuse eesmärk oleks vältida koolist varakult väljalangemist ning tagada omandatud oskuste piisavus tööturu praeguste ja tulevaste vajaduste rahuldamiseks;
10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hindama, miks siseriiklikud vahendid noorte ja eriti noorte naiste töötuse vastu võitlemiseks ei ole tõhusad, ning edendama parimate tavade ja mudelite vahetamist, mille abil Euroopa tasandil on saavutatud häid tulemusi näiteks koolist varakult väljalangemise määra vähendamisel, haridussüsteemi naasmisel, edukal üleminekul haridussüsteemist tööturule, noorte töötuse määra vähendamisel ja ebasoodsas olukorras ühiskonnarühmade pääsemises tööturule;
11. rõhutab, et uute töökohtade loomisega peavad kaasnema rakendusmeetmed pere- ja tööelu ühitamiseks, meeste ja naiste ühise kodutöodes osalemise ergutamiseks ja noorte emade abistamiseks tööturule naasmisel, luues piisaval arvul kättesaadavaid, mõistliku hinnaga ja hea kvaliteediga lastehoiuvõimalusi (nagu lasteaiad, lastesõimed ja riigi poolt pakutavad laste huvitegevused) ning avaliku ja erasektori teenuseid ülalpeetavate täiskasvanute jaoks; rõhutab, et sellised meetmed aitavad vältida ohtu, et emad peavad karjäärilist loobuma või selle katkestama või naised hoiduma perekonna loomisest või selle edasi lükkama, ning seega hoiavad need meetmed ära naiste kutsealase ja sotsiaalse tõrjutuse ning vähendavad võimalust, et nende lapsed peavad elama vaesuses ja sotsiaalses tõrjutuses; kutsub sellega seoses nõukogu üles saavutama parlamendiga ühist seisukohta rasedus- ja sünnituspuhkuse direktiivi küsimuses;
12. kutsub liikmesriike üles edendama noorte naiste tööturule pääsu, võtma meetmeid, mis võimaldavad neil tööturule jääda ja keskenduda kvaliteetsetele töökohtadele ja tööalastele arenguvõimalustele, ning kaotama lõhed töökohtadele juurdepääsu, karjäärivõimaluste ja

palkade vahel, mis on meeste ja naiste suhtele tööturul alati iseloomulikud olnud;

13. palub võtta meetmeid, mille sihtrühmaks on erivajadustega noored naised, näiteks puuetega naised, sissrerännanud naised, vähemuste hulka kuuluvad naised, vähese haridusega või hariduseta naised, soopõhist vägivalda kannatanud naised ning prostitutsiooni lõpetanud või vanglast vabanenud naised, kelle jaoks inimväärse töö leidmine on veelgi raskem;
14. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles korraldama reklaamikampaaniaid ja esitama piisavalt teavet värbamisvõimalusi käsitlevate programmide ning sotsiaal- ja lastehoiuteenuste kättesaadavuse kohta;
15. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles soodustama kaugtööd nii äriühingute kui ka riigi haldusasutuste puhul, et anda noortele võimalus alustada karjääri liikuvalt ja dünaamiliselt;
16. on seisukohal, et naiste tööturule tagasipöördumise soodustamiseks on vaja mitmetahulist poliitikat, mis hõlmab elukestvat õpet ja võitlust ebakindlate töösuhete vastu ning edendab õigustega tööd ja naise soovil diferentseeritud töökorraldust, et naised ei peaks karjäärist loobuma või seda katkestama;
17. kutsub liikmesriike üles töötama välja asjakohased poliitikad, mis on täielikus kooskõlas ELi ja siseriiklike õigusaktidega, ning võtma konkreetseid meetmeid, muu hulgas tööst lähtuvate koolitus- ja tööhõiveprogrammide näol, et tagada noortele meestele ja naistele võrdsed võimalused saada tegelik töökogemus;
18. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja ja viima ellu soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja järelevalve poliitika, mis muudab töövahendusteenused ja sotsiaalsed tugiteenused töötute kodanike jaoks kättesaadavamaks;
19. kutsub liikmesriike üles toetama ja tunnustama mitteformaalset ja informaalset õppimist ja tööd noorteorganisatsioonides kui vahendeid, mis võimaldavad noortel luua esimesed sidemed tööturuga;
20. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima noorte tööpuudusega võitlemise meetmetega (sealhulgas noortegarantii elluviimine) seotud kõiki andmeid ja need avalikustama, koostama eri liikmesriikide kohta piirkondlikku statistikat ja pöörama erilist tähelepanu soolisele mõõtmele; nõuab lisaks, et selliste meetmete elluviimist ja järelevalvet tuleb käsitleda osana Euroopa poolaastast ja riigipõhistest soovitustest;
21. palub komisjonil ja liikmesriikidel näha programmitöö perioodi 2014–2020 kavandamisel ette rangemad ja mõõdetavad kriteeriumid struktuurifondide eesmärkide seadmiseks, jälgimiseks ja hindamiseks ning püstitada noorte tööpuudusega võitlemiseks konkreetseid eesmärgid, mis peaksid olema mõõdetavad ka soolist mõõdet arvestades (ajavahemikul 2007–2011 oli Euroopa struktuurifondidest toetuse saajate seas naisi 52%);
22. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et võidelda stereotüübi vastu, et ettevõtlus on riskantne ala, kus valitsevad mehed; rõhutab, et naiste tööturupositsiooni üldiseks tugevdamiseks ja ettevõtluse tulemuslikumaks edendamiseks

tuleks võtta meetmeid naisettevõtjate piirkondliku ja rahvusvahelise koostöö toetamiseks ning soodustada platvormide võrgustiku loomist parimate tavade ja kogemuste vahetamiseks;

23. kutsub komisjoni üles kaaluma Euroopa struktuurifondide edasist kohandamist, et pakkuda täiendavat toetust noorte naiste koolituse, nende tööle juurdepääsu ja lastehoiu kättesaadavuse valdkondades;
24. väljendab heameelt komisjoni teadaande üle, et ta kavatseb ajavahemikuks 2014–2020 ette nähtud mitmeaastases finantsraamistikus eraldada 6 miljardit eurot noorte tööhõive algatusele; tuletab lisaks meelde, et jaotamata ELi vahenditest noorte tööpuuduse vastu võitlemise algatuste jaoks 2012. aasta jaanuaris eraldatud 82 miljardist eurost on kasutatud ainult 16 miljardit (2013. aasta märtsiks); nõuab, et eelarvevahendite eraldamisega kaasneks parem ja kiirem kavandamine, ning nõuab tungivalt, et komisjon soodustaks selles küsimuses heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel; kutsub liikmesriike üles eraldama noorte töötuse vastu võitlemiseks võimalikult palju rahalisi vahendeid, sealhulgas riigieelarvest, võttes seejuures arvesse soolisi aspekte;
25. kutsub liikmesriike kokkuleppel komisjoniga üles kehtestama maksusoodustuste süsteemi, et edendada noorte tööhõivet ja toetada alla 35-aastaste poolt loodud ettevõtteid, luues ettevõtetele ja eriti VKEdele stiimuleid võtta tööle noori tähtajatute töölepingutega; teeb sellega seoses ettepaneku, nagu ka komisjon tööhõivepakettis soovitas, et liikmesriigid võiksid kasutada värbamistoetusi ja vähendada maksukiilu, eriti tööandjate makstava sotsiaal- ja tervisekindlustusmaksu osas;
26. kutsub liikmesriike kokkuleppel komisjoniga üles võtma meetmeid ja tegema soodustusi praktikalepingute osas ja alla 35-aastaste noorte asutatud idufirmade puhul; on seisukohal, et liikmesriigid peaksid pakkuma idufirmadele rohkem ja paremaid tugiteenuseid, korraldama füüsilisest isikust ettevõtjaks hakkamise võimaluste ja väljavaadete kohta teadlikkuse tõstmise kampaaniaid, seadma tööturuasutuste vahel sisse ulatuslikuma koostöö ning ettevõtteid toetama, sealhulgas (mikro)rahastamise abil;
27. kutsub komisjoni ja liikmesriike tungivalt üles noorteorganisatsioonide ja sotsiaalpartneritega kohustuslikus korras konsulteerima ning kaasama noorteorganisatsioonid ja sotsiaalpartnerid kohustuslikus korras noorte tööpuuduse vastu võitlemisega seotud otsuste tegemisse, poliitikasse ja programmidesse, aga ka noortegarantii, noorte tööhõive algatuse ja õpipoisiõppe liidu elluviimisse, järelevalvesse ja edasiarendamisse; ergutab tütarlapsi osalema rohkem noorte- ja üliõpilasorganisatsioonide ning vabaihenduste tegevuses, et tugevdada oma positsiooni ja suurendada oma mõjuvõimu;
28. kutsub liikmesriike üles edendama soolist mitmekesisust töökollektiivides ja töökohal, et saavutada tööl paremaid tulemusi;
29. kutsub liikmesriike üles võtma kasutusele poliitika, mis soodustaks inimeste ja eriti noorte naiste tööturule jäämist.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	29.5.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 28 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Norica Nicolai, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Roberta Angelilli, Rosa Estaràs Ferragut, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Katarína Neveďalová, Chrysoula Paliadeli, Antigoni Papadopoulou, Angelika Werthmann
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Martina Anderson